

התחדשות

מצוות קידוש החודש

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם לֵאמֹר. הַחֲדַשׁ הַזֶּה לְכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים" (שמות יב א-ב)

"אע"פ שכל המצוות ניתנו בסיני, בא ללמדנו כי זאת היה בארץ מצרים" (דרשות רבי יוסף קארו)

"ניתנה לחם דווקא מצווה זו, כדי שעל ידה ישתנה הטבע, וממילא יוכלו לצאת ממצרים" (אבני נזר. פורים נא)

שמצווה ראשונה שנצטוו בה ישראל, היתה צריכה להיות בדבר שיש בו התחדשות, ועל כן היה ראוי שגם התורה תתחיל בזה" (אבני נזר. פורים נב)

"תנא דבי רבי ישמעאל: אילמלא (לא) זכו ישראל אלא להקביל פני אביהן שבשמים כל חדש וחדש דיים... דאמר רב יהודה ברוך... אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם ששים ושמים לעשות רצון קונם פועלי אמת שפעולתן אמת, וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן שהן עתידין להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על שם כבוד מלכותו. ברוך אתה ה' מחדש חדשים" (סנהדרין מב.)

יציאת ישראל ממצרים

"עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרָיִם, וַיּוֹצִיאֵנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם... וְאֵלֹהֵי הַיָּמִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרָיִם, הָרִי אֲנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעַבְדֵי הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרָיִם" (הגדה של פסח)

"אלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים לחרות עולם למתן תורה – הרי כל העולם כולו וכל סדרי חיי האדם היו נשארים על מקומם בלי השתנות, וכך היה נשאר השעבוד לאותו פרעה במצרים" (עולת ראייה)

התחדשות בדברי תורה

"וכל דבר כשמוטיישן – אין חשוב עוד, שכבר מורגל בו, אבל ד"ת צריכים להיות כל יום כחדשים וחביבין כל שעה כשעה ראשונה... בכל רגע יוכל להשיג התחדשות מה שלא נודע ונתגלה עדיין בעולם כללי" (מחשבות חרוץ לרבי צדוק הכהן מלובלין י).

"ההופעה שבאה לאדם, לחוש על ידה את היצירה, לא כדבר שכבר נגמר ונעשה, אלא כדבר שהוא תמיד מתהווה, מתעלה, מתפתח ומתרומם, זו היא שמעלה אותו מתחת השמש למעלה מן השמש, ממקום שאין כל חדש, למקום שאין כל ישן, שהכל מתחדש, ששמחת שמים וארץ הוה בו, כיום שנבראו בו. ועל ידי אספקלריא בהירה זו מביטים בכל העולמות, ובהתולדה הכללית והאנושית, בגורל החיים של כל יצור, ובכל המאורעות של כל הזמנים. ויום שכולו שבת, שבו מאירה מנוחת העולמים, הוא יום שהחידוש השופע תדיר היא תכונת יצירתו, שאינו צריך גמר ותכלית. כי חמדת ימים הוא, כליל תפארת, מקור כל הברכות" (אוה"ק ב, עמ תסו, עמ תקיז. שמונה קבצים, קובץ ב סעיף קא קו)

מנחת חביתין

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: זֶה קָרְבַּן אֶהְיֶה וּבְנֵי אִשְׂרָאֵל יִקְרִיבוּ לָהּ; בְּיוֹם הַמִּשְׁחָה אֶתוּ עֲשִׂיתָהּ הָאֵפָה סֵלֶת מִנְחָה תָמִיד מִחֲצִיתָהּ בַּבֶּקֶר וּמִחֲצִיתָהּ בָּעֶרֶב. עַל מִחְבַּת בַּשָּׂמֶן תַּעֲשֶׂה מִרְבֵּקֶת תְּבִיאָנָה תְּפִינֵי מִנְחַת פְּתִים תִּקְרִיב רֵיחַ נִיחַח לָהּ. וְהִלַּחַן הַמְּשִׁיחַ תַּחֲתֵיו מִבְּנֵי אִשְׂרָאֵל חֶק עוֹלָם לָהּ כָּלִיל תִּקְטָר. וְכָל מִנְחַת כֶּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֵאָכֵל" (ויקרא ו יב-טז)

"...בהדיוטות מקריבין עשירית האיפה ביום שהן מתחנכין לעבודה, אבל כהן גדול בכל יום..."
(רש"י ויקרא ו ג). "כהן-גדול, דכל השנה כרגל לכולי עלמא דמי" (מו"ק יד:)

"דכהן-גדול מקריב חביתין בכל יום כמו הדיוט ביום חנוכו, משום דאצלו הוא כל יום ויום
חדשים" (אבני-נזר. מובא בשם-משמואל חנוכה תרפ"א ליל ח ד"ה בפסיקתא)

"דמצוה שאדם עושה בפעם הראשונה חביבה עליו ביותר ועושה אותה בהתלהבות וחיות וחוזק ביותר ואין חוזק כחסידות בתחילתה, ולזה הזהירנו הכתוב שתהיה חביבה כל שעה ושעה כשעה ראשונה, והיינו משום שתמיד מוסיף והולך וכל שעה ושעה יש בה התחדשות. ועפ"י הדברים האלה יש לומר דזהו ענין חינוך והמלואים, שבקרבות האלה משך אהרן עליו רוח קדושה שהיא מתרבה ומתחדשת תמיד להיות כל שעה ושעה אצלו כשעה ראשונה, ועל-כן כהן-גדול מקריב חביתין בכל יום ככהן הדיוט ביום חינוכו מהאי טעמא" (שם-משמואל תצוה וזכור תרע"ה ד"ה ונראה ע"פ)

"חביתין מקריב כל כהן ביום חינוכו, ...שבאשר ביום חינוכו האהבה יותר גדולה מהאהבה התמידית על-כן צריך כלי להאהבה וזה קרבן החביתין, ובאשר כהן-גדול מקריב חביתין בכל יום נראה שאצלו חביב כל יום ויום כשעה ראשונה, ובכל יום ויום מוסיף והולך באהבה עד שלעומת יום אתמול הוא היום כדבר חדש לגמרי, ובכל יום אצלו כחוזק החסידות בתחילתה אם-כן הרי הוא בלתי קץ וגבול" (שם-משמואל צו ושבה"ג תרע"א ד"ה ורבנן)

"אהרון בקורבנותיו הקבועים המשיך תמיד בהתלהבות ובכוונה כמו קורבנות הנשיאים שהיו חד פעמיים" (עצי-חיים מסיגעט עה"מ סוכות עג:)

"השומר שֶׁבַת הֶבֶן עִם הַבֵּית לֹא-ל יִרְצוּ כְּמִנְחָה עַל מִחְבַּת" (פיוט "ברוך א-ל עליון")

צריך להוליד רעיון חדש

הרבה פעמים אין אדם מוצא קורת רוח מעצמו, והוא מלא תביעות על נפשו, וסיבת הדבר אינה כ"א מפני שהוא צריך להוליד רעיון כללי חדש שירומם את ערך הכרתו הכללית, ומוסרו בכלל, למעלה יותר רוממה ממה שהוא עומד עליו. ולא יוכל אז להשביר צמאנו ע"י מה שיוסיף איזה פרטים מהטוב והשלימות, כ"א צריך להתגבר בעז ד', לסול לו נתיבה חדשה יותר מעולה ויותר קדושה בלבבו. (הרב קוק זצ"ל. פנקס יג, ט)

בא בימים

אא"ז מו"ר ז"ל הגיד בשם הזוהר הקדוש פ"י בא בימים שהביא עמו כל ההארות שהיה לו בכל יום דבר מיוחד שנברא עליו וכשמת הביא עמו כל הימים וכ"כ בזוה"ק. וי"ל עוד פ"י בא בימים שכל ההארות שהיה לו נשארו אצלו לעולם [וזה עצמו פ"י זקן שקנה חכמה שהחכמה קנין אצלו שנתדבק בו שלא לשכחו כלל רק להיות נטבע בו בגוף ונפש] שדרך כל אדם כשמרגיש איזה הארה ודבר חדש אז נתפעל מעט ואח"כ נתיישן אצלו ואינו מתעורר ע"י ידיעה זו עוד. ובאמת צריך האדם לזכור תמיד כל התעוררות והארות שהיה לו וזה בכלל פן תשכח וכ"י אשר ראו עיניך כי כל מה שהבין האדם ונתפעל על ידו צריך להיות בזכרון והתחדשות תמיד אך ודאי השכחה בא ע"י שמניח מיד ההארה ונטבע בטבע וגשמיות. וה' יושענו. וז"ש באאע"ה זקן בא בימים שכל ההארות שהיה לו בכל יום ויום נתאספו כולם אצלו ביחד... ושמעתי מאא"ז מו"ר זצלה"ה פ"י המשנה הלומד ילד כו' והלומד זקן כו' פ"י ילד בהתחדשות שלא נתיישן אצלו כו' וז"ש באברהם אע"ה שהזקין ועכ"ז היה כל ההארות אצלו בהתחדשות. והכלל הוא כמו שכתוב אין כל חדש תחת השמש כמו כן להיפוך כל מה שלמעלה מהשמש, חוץ לטבע, יש תמיד התחדשות כי חיות ה' שיש בכל דבר הוא תמיד חדש כמ"ש מחדש בכל יום כו'. ופ"י תמיד בכל רגע. ולפי מה שאדם מדבק כל דבר בכח הפנימיות ואינו נדבק בטבע וגשמיות כמו כן יש אצלו תמיד התחדשות. [וזה ענין שכחה שהוא מסט"א ורשעים שנקראים מתים בחייהם שאין להם החיות הפנימיות כנ"ל]... ועי"ז מי שמדבק המעשה בהשורש יש לו התחדשות תמיד ומשבח תמיד להשי"ת כאלו ברגע זו נברא מחדש" (שפת-אמת חיי-שרה תרלא)

התוכחה

התוכחה בתורה היא עונש על אשר "ונושנתם" שאיבדו את ההתחדשות, תחת שיתקיים בחינת "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים" (האדמו"ר מצאנו שליט"א. בצילא דמהמנותא בשלח תשעד כד)